

B.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-II Examination: Oct/Nov.-2023
Political Science (Optional) Paper-II

POLO2: Indian Constitution (New Pattern 2022)

Day and Date: Wednesday, 13/12/2023

Total Marks: 60

Time: 2.30 PM To 4.30 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Fundamental Duties are included in which Articles of the Indian Constitution?
32) a) 51-C c) 50 d) 44
- 2 Fundamental Right are included in which Articles of the Indian Constitution?
a) article 12 to 35 b) Article 42 to 62 c) Article 36 to 51 d) Article 39 to 52
- 3 Socialist and Secular these two words are included in which Constitutional amendment?
a) 42 b) 39 c) 24 d) 40
- 4 Which Article includes Right to Constitutional remedies in the Indian Constitution?
a) Article- 34 b) Article -36 c) Article -32 d) Article -38
- 5 Which article of the Indian Constitution deals with the Uniform Civil code?
a) Article- 50 b) Article- 44 c) Article- 51 d) Article- 46
- 6 Who give Letter of credence to ambassadors?
a) Prime Minister b) minister of Foreign Affairs c) Vice- President d) President
- 7 Where is the Supreme Court of India located?
a) New Delhi b) Chennai c) Hyderabad d) Mumbai
- 8 From which fund salary and Allowances of Supreme Court judges incurred?
a) Reserve fund b) Emergency fund c) Religious fun d) Consolidated fund
- 9 To whom Loksabha represents?
a) State b) People c) Ministry d) President
- 10 Who is the nominal head in India?
a) Speaker of Loksabha b) Prime Minister c) Auditor General d) President
- 11 The power to increase the number of judges in the Supreme Court of India is vested in .....
a) Parliament b) Legislature c) Court d) None of these
- 12 ..... Court is called Court of Record.
a) Supreme Court b) High Court c) District Court d) None of these
- 13 The total number of judges in the Supreme Court, including the Chief Justice)
a) 31 b) 26 a) 25 d) 24

14 What is the age limit for retirement of Judges in High Court?

- a) 60 Years   b) 58 Years   c) 65 Years   d) 62 Years

15 Who has power of Judicial Review?

- a) Other Court   b) district Court   c) Supreme Court   d) None of these

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Right against Exploitation.
- 2 Basis of the Directive Principles
- 3 Speaker of Lok Sabha
- 4 Qualifications of the Chief Justice of the High Court

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the right to Constitutional Remedies.
- 2 Explain the principle of collective responsibility.
- 3 Explain the Composition of District Court.
- 4 Explain Composition, Power and function of High Court.

Q.4. . Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the Preamble of the Constitution of India.
- 2 Explain Composition, Power and function of Lok Sabha.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 भारतीय राज्यघटनेमध्ये मूलभूत कर्तव्य कोणत्या कलमांमध्ये सामाविष्ट करण्यात आलेली आहेत?
अ) 32   ब) 51-क   क) 50   ड) 44
- 2 भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या कलमा मध्ये मूलभूत अधिकारांचा समावेश केला आहे?
अ) कलम 12 ते 35   ब) कलम 42 ते 62   क) कलम 36 ते 51   ड) कलम 39 ते 52
- 3 'समाजवादी' आणि 'धर्मातीत' हे दोन शब्द कोणत्या घटनादुरुस्तीने राज्यघटनेत सामाविष्ट करण्यात आले?
अ) 42   ब) 39   क) 24 &
- 4 भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या कलमात घटनात्मक उपाययोजनेच्या हक्काचा समावेश करण्यात आला आहे?
कलम) 34   ब) कलम -36   क) कलम- 32   ड) कलम -
- 5 समान नागरी कायदा या संदर्भात भारतीय राज्यघटनेत कोणते कलम आहे?
अ) कलम- 50   ब) कलम- 44   क)
- 6 परराष्ट्रातील राजदूतांना 'अधिकार पत्रे' देण्याचा अधिकार कोणाला आहे?
अ) पंतप्रधान   ब) परराष्ट्रमंत्री   क) उपराष्ट्रपती   ड)
- 7 भारताचे सर्वोच्च न्यायालय कोठे आहे?
अ) नवी दिल्ली   ब) चेन्नई   क) हैदराबाद   ड) मुंबई

- 8 सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीशांच्या वेतन व भत्यावरील खर्च कोणत्या निधीतून केला जातो?
 अ) राखीव निधी ब) आकस्मित निधी क) धर्मादाय निधी ड) संचित निधी
- 9 लोकसभा कोणाचे प्रतिनिधित्व करते?
 अ) घटक राज्यांचे ब) जनतेचे क) मंत्रिमंडळाचे ड) अध्यक्षीय
- 10 भारतात नामधारी सत्ता प्रमुख कोण असतो?
 अ) सभापती ब) पंतप्रधान क) महालेखापरीक्षक ड) राष्ट्रपती
- 11 भारताचे सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीशांची संख्या वाढविण्याच्या अधिकार .....ला आहे.
 अ) संसद ब) विधिमंडळ क) न्यायालय ड) यापैकी एकही नाही
- 12 ..... न्यायालयास अभिलेख न्यायालय म्हणतात.
 अ) सर्वोच्च न्यायालय ब) उच्च न्यायालय क) जिल्हा न्यायालय ड) यापैकी एकही नाही
- 13 सर्वोच्च न्यायालयात सरन्यायाधीशासहित एकूण किती न्यायाधीश आहेत)
 अ) 31 ब) 26 क) 25 ड) 24
- 14 उच्च न्यायालयाच्या न्यायाधीशांच्या निवृत्तीचे वय किती वर्ष आहे?
 अ) 60 वर्ष ब) 58 वर्ष क) 65 वर्ष ड)
- 15 न्यायालयीन पुनर्विलोकनाचा अधिकार कोणाला आहे?
 अ) इतर न्यायालय ब) जिल्हा न्यायालय क) सर्वोच्च न्यायालय ड) यापैकी नाही

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 शोषणाविरुद्धचा अधिकार
- 2 मार्गदर्शक तत्वांची आधारस्थान
- 3 लोकसभेचा सभापती
- 4 उच्चन्यायालयाच्या न्यायाधीशांची पात्रता

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 घटनात्मक उपाययोजनेचा अधिकार स्पष्ट करा.
- 2 सामुहिक जबाबदारीचे तत्व स्पष्ट करा.
- 3 जिल्हा न्यायालय रचना थोडक्यात स्पष्ट करा.
- 4 उच्च न्यायालयाची रचना, अधिकार व कार्य स्पष्ट करा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 भारतीय राज्यघटनेचा सरनामा स्पष्ट करा.
- 2 लोकसभेची रचना, अधिकार व कार्य स्पष्ट करा.

*****

Model Answer Paper

B.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-II Examination: Oct/Nov.-2023

Political Science (Optional) Paper-II

POLO2: Indian Constitution (New Pattern 2022)

Day and Date: Wednesday, 13/12/2023

Total Marks: 60

Time: 2.30 PM To 4.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 भारतीय राज्यघटनेमध्ये मूलभूत कर्तव्य कोणत्या कलमांमध्ये सामाविष्ट करण्यात आलेली आहेत?

अ) 32 ब) 51-क क) 50 ड) 44

Option 2

2 भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या कलमा मध्ये मूलभूत अधिकारांचा समावेश केला आहे?

अ) कलम 12 ते 35 ब) कलम 42 ते 62 क) कलम 36 ते 51 ड) कलम 39 ते 52

Option 1

3 'समाजवादी' आणि 'धर्मातीत' हे दोन शब्द कोणत्या घटनादुरुस्तीने राज्यघटनेत सामाविष्ट करण्यात आले?

अ) 42 ब) 39 क) 24 &

Option 1

4 भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या कलमात घटनात्मक उपाययोजनेच्या हक्काचा समावेश करण्यात आला आहे?

कलम) 34 ब) कलम -36 क) कलम- 32 ड) कलम -

Option 3

5 समान नागरी कायदा या संदर्भात भारतीय राज्यघटनेत कोणते कलम आहे?

अ) कलम- 50 ब) कलम- 44 क)

Option 2

6 परराष्ट्रातील राजदूतांना 'अधिकार पत्रे' देण्याचा अधिकार कोणाला आहे?

अ) पंतप्रधान ब) परराष्ट्रमंत्री क) उपराष्ट्रपती ड)

Option 4

7 भारताचे सर्वोच्च न्यायालय कोठे आहे?

अ) नवी दिल्ली ब) चेन्नई क) हैदराबाद ड) मुंबई

Option 1

8 सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीशांच्या वेतन व भत्यावरील खर्च कोणत्या निधीतून केला जातो?

अ) राखीव निधी ब) आकस्मित निधी क) धर्मादाय निधी ड) संचित निधी

Option 4

9 लोकसभा कोणाचे प्रतिनिधित्व करते?

अ) घटक राज्यांचे ब) जनतेचे क) मंत्रिमंडळाचे ड) अध्यक्षीय

Option 2

10 भारतात नामधारी सत्ता प्रमुख कोण असतो?

अ) सभापती ब) पंतप्रधान क) महालेखापरीक्षक ड) राष्ट्रपती

Option 4

11 भारताचे सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीशांची संख्या वाढविण्याच्या अधिकार .....ला आहे.

अ) संसद ब) विधिमंडळ क) न्यायालय ड) यापैकी एकही नाही

Option 1

12 ..... न्यायालयास अभिलेख न्यायालय म्हणतात.

अ) सर्वोच्च न्यायालय ब) उच्च न्यायालय क) जिल्हा न्यायालय ड) यापैकी एकही नाही

Option 1

13 सर्वोच्च न्यायालयात सरन्यायाधीशासहित एकूण किती न्यायाधीश आहेत?

अ) 31 ब) 26 क) 25 ड) 24

Option 1

14 उच्च न्यायालयाच्या न्यायाधीशांच्या निवृत्तीचे वय किती वर्ष आहे?

अ) 60 वर्ष ब) 58 वर्ष क) 65 वर्ष ड)

Option 4

15 न्यायालयीन पुनर्विलोकनाचा अधिकार कोणाला आहे?

अ) इतर न्यायालय   ब) जिल्हा न्यायालय   क) सर्वोच्च न्यायालय   ड) यापैकी नाही

Option 3

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 शोषणाविरुद्धचा अधिकार

Ans:

2 मार्गदर्शक तत्वांची आधारस्थान

Ans:

3 लोकसभेचा सभापती

Ans:

4 उच्चन्यायालयाच्या न्यायाधीशांची पात्रता

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 घटनात्मक उपाययोजनेचा अधिकार स्पष्ट करा.

Ans:

2 सामुहिक जबाबदारीचे तत्व स्पष्ट करा.

Ans:

3 जिल्हा न्यायालय रचना थोडक्यात स्पष्ट करा.

Ans:

4 उच्च न्यायालयाची रचना, अधिकार व कार्य स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 भारतीय राज्यघटनेचा सरनामा स्पष्ट करा.

Ans:

2 लोकसभेची रचना, अधिकार व कार्य स्पष्ट करा.

Ans:

*****